

Bescherming van stads- en dorpsgezichten

De bescherming van stads- en dorpsgezichten is in ons land geen nieuw fenomeen. Sinds de mogelijkheid daartoe werd geopend in de eerste Monumentenwet van 1961 zijn al zo'n 350 gezichten aangewezen. Het gaat hierbij om gebieden met een bijzonder historisch karakter. Dat karakter kan in de loop van eeuwen zijn gegroeid, zoals bijvoorbeeld in de binnenstad van Leiden of Sneek het geval is. Maar het kan ook gaan om ontworpen gebieden, zoals de mijnkoloniën in Zuid-Limburg of de villaparken in het Gooi. Zelfs het industrielandchap van de Koningin Wilhelminahaven te Vlaardingen wordt zo waardevol geacht dat het voor bescherming in aanmerking komt. In deze brochure wordt uiteengezet waarom stads- en dorpsgezichten worden beschermd en hoe de aanwijzing totstandkomt.

BESCHERMING EN ONTWIKKELING

De Monumentenwet van 1988 omschrijft gezichten als "groepen van onroerende zaken die van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang dan wel hun wetenschappelijke of cultuurhistorische waarde (...)". Afhankelijk van de omgeving wordt gesproken van een stads- dan wel dorpsgezicht. In juridisch opzicht is er echter geen verschil tussen beide gezichten. Er is pas sprake van een beschermd stads- of dorpsgezicht wanneer het besluit tot aanwijzing bekend is gemaakt in de Nederlandse Staatscourant.

De aanwijzing als beschermd gezicht, waarover de bewindspersonen van VROM en OCW gezamenlijk besluiten, is een erkenning van het bijzondere historische karakter van het gebied. Doorgaans bestaat dit karakter uit een samenspel van de stedenbouwkundige structuur, het aanzien van de bebouwing en de wijze waarop grond en gebouwen worden benut.

De bedoeling van de aanwijzing is de historische karakteristieken te behouden en nadrukkelijk een plaats te geven in de toekomstige ontwikkelingen. Dit gebeurt door middel van het bestemmingsplan dat de gemeente als uitvloeisel van de aanwijzing opstelt. Hoewel de Wet op de Ruimtelijke Ordening geen verplichting kent tot het opstellen van een bestemmingsplan voor de bebouwde kom, geldt dit wél in het geval van een beschermd gezicht. In de praktijk

▲▲ De Bloemgracht in Amsterdam, onderdeel van het stadsgezicht Binnen de singels (foto Rob de Jong)

▲ Leenhof III en IV, gemeente Landgraaf. Voorgedragen voor bescherming (foto RDMZ)

▼ *De Helenavaart*

▼▼ *Een van de koningshoeven in Helenaveen*

(foto's Jean-Paul Corten)

betekent dit dat de historische karakteristieken, zoals omschreven in de toelichting bij de aanwijzing, een belangrijke plaats krijgen bij de ruimtelijke inrichting. Zo krijgt ook het in eeuwen gegroeide cultuurlandschap een formele en inzichtelijke plaats in de besluitvorming, naast de belangen van industrie, landbouw, natuur en milieu.

De aanwijzing als beschermd gezicht kan voor de gemeente ook aanleiding zijn om sturend op te treden in de architectonische vormgeving. Dit kan zij bijvoorbeeld doen door middel van een beeldkwaliteitsplan of het welstandsbeleid.

De bescherming heeft nadrukkelijk niet de bedoeling om de bestaande situatie te bevriezen of elke verandering tegen te houden. Dat dit ook niet het geval hoeft te zijn, valt af te leiden uit de ontwikkelingen die nog dagelijks plaatsvinden in bijvoorbeeld de binnenstad van Utrecht (beschermd stadsgezicht sinds 1975) of de binnenstad van Maastricht (beschermd stadsgezicht sinds 1982): terwijl de historische structuren intact blijven, worden nieuwe gebouwen daaraan toegevoegd en vinden veranderingen in het gebruik plaats die passen binnen het historisch gegroeide karakter.

Als bijkomend effect biedt de bescherming een zekere mate van continuïteit aan het ruimtelijk beleid van de gemeente en daarmee een bepaalde rechtszekerheid aan alle belanghebbenden. Immers, vanwege de bescherming zal ook bij een toekomstige wijziging van het bestemmingsplan de historische karakteristiek op eenzelfde wijze worden meegewogen.

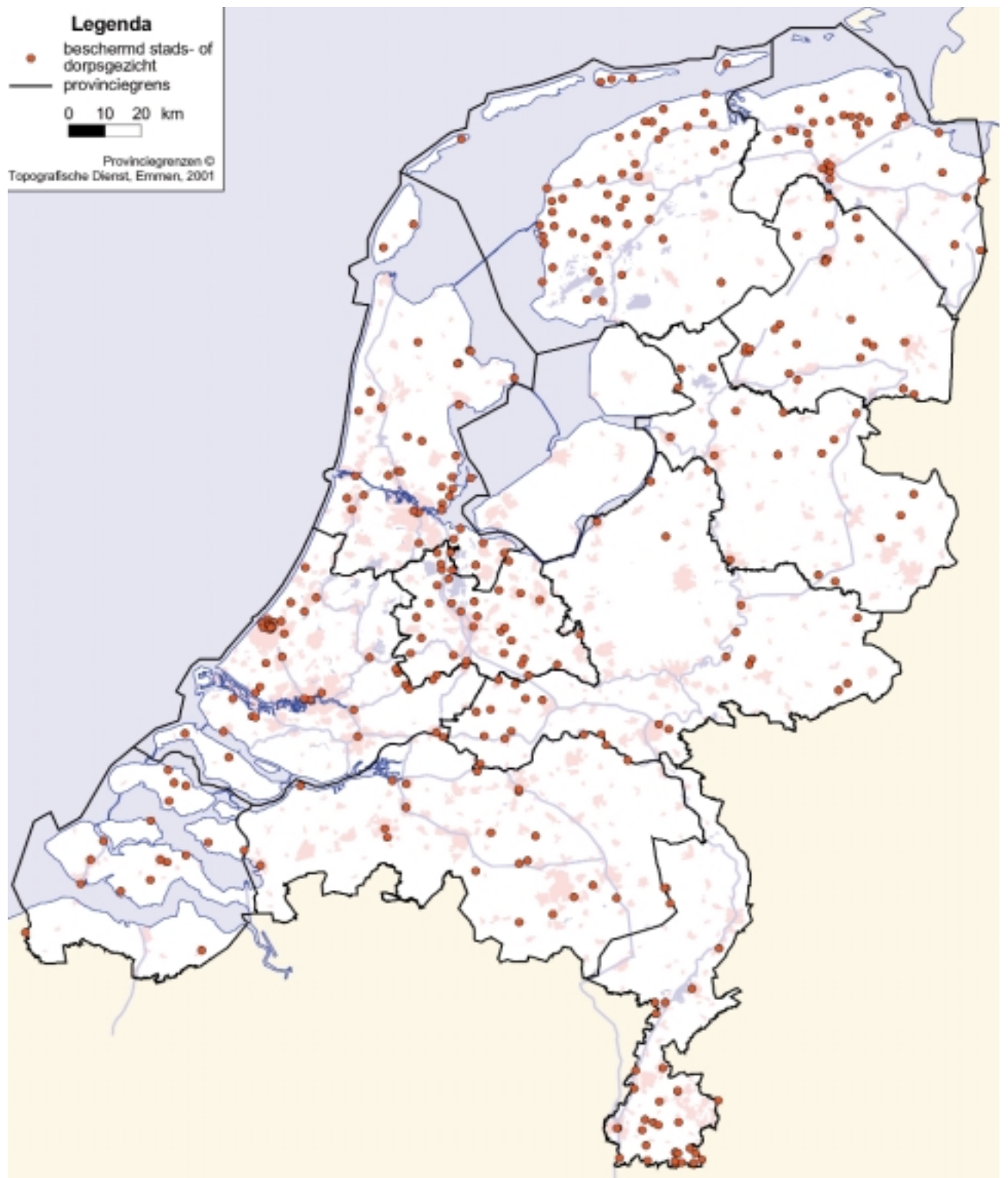
Er bestaan géén subsidieregelingen voor beschermd stads- en dorpsgezichten. Het is ook niet zo dat de panden die binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht vallen automatisch de status van beschermd monument verwerven. Bescherming van gezichten en bescherming van objecten zijn verschillende instrumenten uit dezelfde Monumentenwet die elkaar kunnen aanvullen maar niet vervangen. Terwijl de gezichtsbescherming is gericht op de stedenbouwkundige karakteristiek en het toekomstig functioneren daarvan wil veiligstellen, is de objectbescherming erop gericht het architectonisch beeld veilig te stellen en de authenticiteit van het materiaal te behouden. Zo kent de binnenstad van Amsterdam, die in 1999 is aangewezen als beschermd stadsgezicht, een groot aantal gebouwen met de status van rijksmonument, waaronder het Paleis op de Dam, de Beurs van Berlage en vele grachtenpanden.

HELENAVEEN

De voormalige veenkolonie Helenaveen ligt in de uiterste zuidoosthoek van de provincie Noord-Brabant, in een gebied dat halverwege de negentiende eeuw nog woest en ledig was en door geen weg of karrenspoor doorsneden werd. Op initiatief van de Bossche ondernemer Jan van de Griendt kwam hier in de tweede helft van de negentiende eeuw een planmatige nederzetting tot stand die zich uitstrekte langs beide zijden van de Helenavaart. De nieuw aangelegde waterweg met de daarop aansluitende secundaire vaarten diende om de turf, die hier in grote hoeveelheden werd gedolven, af te voeren. Om de afgelegen nederzetting een duurzame economische basis te bieden, werden de verveende blokvormige percelen voor landbouw geschikt gemaakt. Grootschalige monoculturen voor boekweit en tabak mislukten evenwel. Met behulp van een – in 1889 door koning Willem III opgericht – fonds werden akker- en tuinbouw in Helenaveen gestimuleerd en werden tussen 1908 en 1913 de vijf grote 'koningshoeven' opgericht. Ook werd een reeks kleinere landarbeiderswoningen gebouwd.

Dit samenspel van vervening en landbouw, dat nog duidelijk in bebouwing en landschap te herkennen is, verleent Helenaveen zijn bijzondere karakter en is de reden geweest voor de aanwijzing als beschermd dorpsgezicht. Om het bijzondere karakter in stand te houden, is in het bestemmingsplan, naast natuurontwikkeling en recreatie, nadrukkelijk ruimte gelaten voor de agrarische functie in dit gebied. Zonder agrarische functie zou het gebied zijn karakter verliezen.

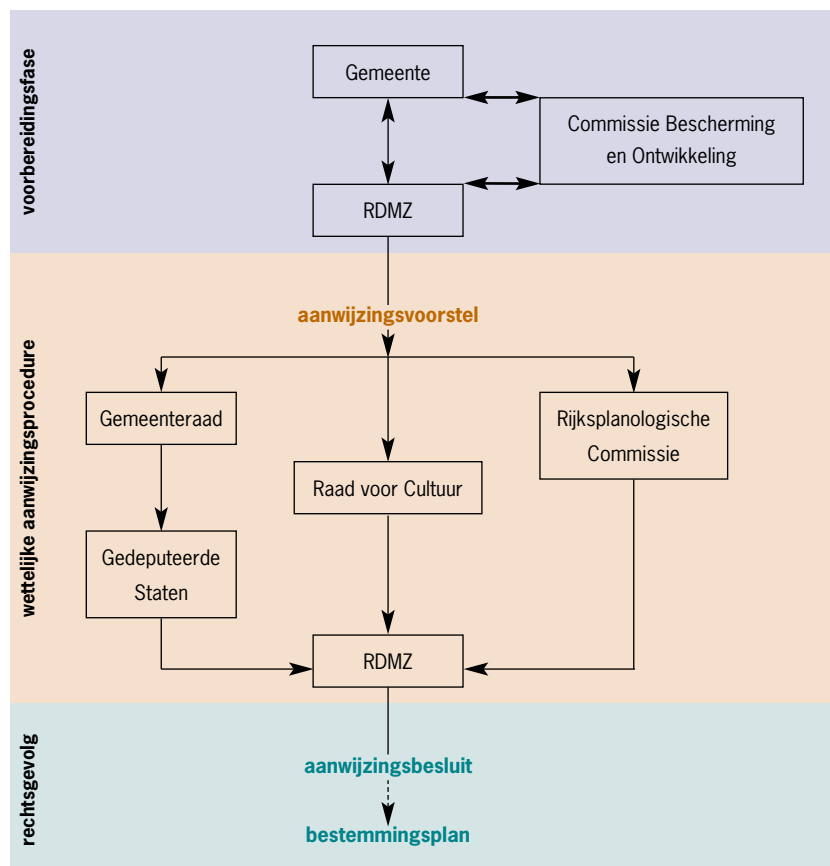
Spreiding van 342 beschermde stads- en dorpsgezichten over het land. Situatie 2002

DE AANWIJZINGSPROCEDURE

Omdat met de aanwijzing van een gebied als beschermd stads- of dorpsgezicht veel belangen zijn gemoeid, dienen deze zorgvuldig tegen elkaar te worden afgewogen. Hieronder wordt beschreven hoe dat in zijn werk gaat. Daarbij zijn drie opeenvolgende fasen te onderscheiden: de voorbereiding, de wettelijke aanwijzingsprocedure en de bestemmingsplanprocedure.

Schematische weergave van de procedure tot aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht

Fase 1: de voorbereiding

Om tot een afgewogen keuze van te beschermen gezichten te komen, voert de Rijksdienst voor de Monumentenzorg landsdekkende inventarisaties uit. Dat is in het verleden gebeurd voor stads- en dorpskernen met een geschiedenis die verder teruggaat dan het jaar 1850. Daaruit is een selectie gemaakt van ruim 300 inmiddels beschermde gezichten. Ook is een inventarisatie gemaakt van gezichten die tot stand zijn gekomen tussen 1850 en 1940. De selectie van ruim 150 gezichten die hieruit voortkwam, wordt momenteel nader onderzocht en voor bescherming voorgedragen. Na beëindiging van dit programma zal ook de periode na 1940 worden geïnventariseerd.

Hoewel de inventarisaties met grote zorgvuldigheid zijn verricht en de uitvoering van de aanwijzingsprogramma's voorrang krijgt, kan in uitzonderingsgevallen een nieuw gezicht worden toegevoegd. Doorgaans dient de betreffende gemeente een verzoek daartoe bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg in.

Op grond van nader onderzoek wordt een voorlopige begrenzing van het gezicht opgesteld en een toelichting bij de beoogde aanwijzing. De toelichting beschrijft de historische ontwikkeling van het gezicht en geeft aan wat de belangrijkste identiteitsbepalende structuren en functies zijn, die in het bestemmingsplan dienen te worden gewaarborgd.

Omdat de betreffende gemeente zal willen weten wat de beoogde aanwijzing voor haar ruimtelijke beleid betekent, wordt in deze fase meestal ook onderzocht in hoeverre de bestaande bestemmingsplannen stroken met de in de toelichting beschreven kwaliteiten.

Ten slotte kan de gemeente in overleg met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg onderzoeken hoe het plaatselijke bestuur en de belanghebbenden staan tegenover een aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht. Over het algemeen gaat een aanwijzingsprocedure pas van start als de gemeente daarmee kan instemmen.

Tijdens de voorbereidingsfase laat de Rijksdienst voor de Monumentenzorg zich adviseren door de Commissie Bescherming en Ontwikkeling. Hierin zijn maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd zoals de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging Natuurmonumenten, alsmede de ministeries die verantwoordelijk zijn voor de aanwijzing, te weten VROM en OCW. De commissie toetst de beoogde aanwijzing op haar toekomstperspectief en op het bestuurlijke en publieke draagvlak.

Fase 2: de wettelijke aanwijzingsprocedure

De stappen die moeten worden gezet om tot de bescherming van een stads- of dorpsgezicht te komen, zijn vastgelegd in artikel 35 van de Monumentenwet 1988 (zie p. 8). Hierin wordt een termijn aan de aanwijzingsprocedure gesteld van zestien maanden.

Het aanwijzingsvoorstel, dat bestaat uit de begrenzingskaart met toelichting die tijdens de voorbereidingsfase tot stand is gekomen, wordt door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg uit naam van de bewindspersonen van VROM en OCW in procedure gebracht. De Rijksdienst voor de Monumentenzorg draagt ook de zorg voor de voortgang.

De aanwijzingsprocedure start met de gelijktijdige verzending van het aanwijzingsvoorstel aan de gemeente in kwestie, Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie, de Raad voor Cultuur en de Rijksplanologische Commissie. Van deze instanties wordt verwacht dat zij de bewindspersonen adviseren over het aanwijzingsvoorstel.

1. In eerste instantie is de gemeente aan bod. De gemeenteraad dient de consequenties van de aanwijzing voor het ruimtelijke beleid in overweging te nemen. Het rechtsgevolg van de aanwijzing is immers de vaststelling van een (nieuw) bestemmingsplan. In voorbereiding op de raadsvergadering zal de gemeente het voorstel plaatselijk bekend maken en de belanghebbenden in de gelegenheid stellen om hun mening kenbaar te maken. De uitkomsten hiervan wegen mee in de besluitvorming van de raad. Het advies van de gemeenteraad wordt via Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie aan de bewindspersonen gezonden. De gemeenteraad wordt geacht zijn advies uit te brengen binnen zes maanden na verzending van het voorstel.

2. Vervolgens zijn Gedeputeerde Staten (GS) van de betreffende provincie aan zet. Ook zij dienen de voorgenomen bescherming te toetsen aan hun ruimtelijk beleid. GS verlenen immers goedkeuring aan de door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplannen. Van GS wordt verwacht dat zij het advies van de gemeenteraad meewegen. Daarbij kunnen zij zich laten adviseren door de Provinciale Planologische Commissie. GS worden geacht hun advies uit te brengen binnen negen maanden na verzending van het voorstel.

3. Daarna is de beurt aan de Raad voor Cultuur. Deze geeft een oordeel over de cultuurhistorische waarde van het voor bescherming voorgedragen gebied. De daarvoor vereiste deskundigheid is aanwezig bij de leden van de Bijzondere Commissie voor Monumenten en Archeologie. De commissie richt haar advies aan de minister van OCW, en doet dat binnen twaalf maanden na verzending van het voorstel.

4. Als vierde en laatste instantie is de Rijksplanologische Commissie aan de beurt. Deze zal alle voorgaande adviezen in ogenschouw nemen en laten meewegen in haar oordeel. Haar advies is aan de minister van VROM gericht en dient binnen twaalf maanden na verzending van het voorstel te worden uitgebracht.

Op grond van deze vier adviezen komen de bewindspersonen van OCW en VROM tot een gezamenlijk aanwijzingsbesluit. Zij worden geacht dit besluit te nemen binnen zestien maanden na verzending van het voorstel. De aanwijzing is een feit als hun besluit is gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant.

Commentaar van een van de hiervoor genoemde instanties kan leiden tot een aanpassing van de begrenzing of toelichting. De Rijksdienst voor de Monumentenzorg zal hierover in

Luchtopname van de Grote Markt in Groningen (foto gemeente Groningen, dienst RO/EZ, mediatheek)

BINNENSTAD VAN GRONINGEN

De binnenstad van Groningen is in 1991 aange-
wezen als beschermd stadsgezicht. Het beschermde
gezicht omvat in hoofdlijnen het gebied dat ligt
binnen de zeventiende-eeuwse vesting en de
laat-negentiende-eeuwse singel- en parkaanleg.
De reden voor de aanwijzing is gelegen in het
bijzondere historische en ruimtelijke karakter.
De stedenbouwkundige structuur van de stad is
terug te voeren tot de Middeleeuwen. De ontwik-
kelingen die de stad sindsdien doormaakte,
hebben steeds voortgebouwd op deze structuur,
die zich kenmerkt door het noord-zuid-gerichte
stratenpatroon en de haaks daarop gelegen
bijzondere elementen: het centraal gelegen
samenstel van pleinen, bestaande uit Vismarkt,
Grote Markt en Martinikerhof, de Diepenring,
de zeventiende-eeuwse stadsuitbreiding en de
tot plantsoenen of singels getransformeerde
vestingwerken. De grote bebouwingsdichtheid
in smalle straten met een licht gebogen verloop
geven de stad een besloten karakter, dat con-
trasteert met de openheid van de over de stad
verspreide pleinen. Een groot deel van de
bebouwing bezit nog haar historisch waardevolle
karakteristieken. Daaronder bevinden zich enige
honderden woonhuizen en verscheidene kerken
en gasthuizen, die als monument zijn beschermd.
De wijze waarop de diverse stedelijke functies
over het gebied zijn verdeeld, ondersteunt het
historisch gegroeide karakter.
In het bestemmingsplan van 1976 is het zoge-
naamde mengkraanmodel toegepast, dat bijzonder
geschikt bleek voor de beoogde bescherming.
Bij dit model worden per zone (en in latere

overleg treden met de betreffende instantie. Als daarbij grote verschillen van mening aan het licht komen, kan de Commissie Bescherming en Ontwikkeling, die ook bij de voorbereidings-
fase was betrokken, bemiddelen.

Fase 3: de bestemmingsplanprocedure

Hiervoor is al uiteengezet dat de aanwijzing betekent dat de gemeente in kwestie een
bestemmingsplan (zoals bedoeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening) voor het gebied dient
op te stellen. De ruimtelijke en historische karakteristieken, die in de toelichting bij het aan-
wijzingsbesluit staan vermeld, worden daarin als een integraal onderdeel opgenomen en
samen met andere belangen afgewogen. Daarmee kan worden bereikt dat de hoofdstructuur
van het gebied in stand blijft, de functionele ontwikkeling in hoofdlijn blijft aansluiten op de
historische ontwikkeling en veranderingen aan gebouwen of ruimtelijke inrichting aan de
historische karakteristieken worden getoetst. Om die reden is binnen een beschermd gezicht
voor alle bouwwerken een vergunning vereist, dus ook voor bijvoorbeeld een dakkapel of
carport, die buiten beschermde gezichten vergunningvrij zijn. Ook dient voor elke voorgenomen
sloop een vergunning te worden aangevraagd.

bestemmingsplannen per straat) meer of minder gedetailleerde voorschriften
gegeven voor toegestane veranderingen in bebouwing en gebruik. Op deze wijze
kan de gemeentelijke overheid de ontwikkelingen op hoofdlijnen sturen, terwijl de
burger een optimale vrijheid van handelen houdt. Doordat het bestemmingsplan
mede was gebaseerd op een historische analyse van de stad, kon bij het opstel-
len van de voorschriften rekening worden gehouden met de historische karakte-
ristieken.

Bij de aanwijzing als beschermd stadsgezicht in 1991 werd dit bestemmingsplan
daarom als voldoende beschermend beschouwd en was een herziening niet nodig.

In het aanwijzingsbesluit kunnen de bewindspersonen een termijn vaststellen waarbinnen de gemeente het bestemmingsplan dient op te stellen. Daarbij zullen zij rekening houden met het gemeentelijk planningsprogramma. Wanneer er al een bestemmingsplan bestaat dat aan de vereiste bescherming voldoet (en niet ouder is dan tien jaar), hoeft de gemeente natuurlijk geen nieuw bestemmingsplan op te stellen. In het aanwijzingsbesluit wordt daarom steeds expliciet aangegeven of de op dat moment geldende bestemmingsplannen aanvulling behoeven. Bij het opstellen van het bestemmingsplan kan de gemeente zich in een vroeg stadium laten adviseren door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg. In ieder geval stuurt de gemeente het ontwerpbestemmingsplan in het kader van het overleg ex artikel 10 van het Besluit Ruimtelijke Ordening naar de Rijksdienst voor de Monumentenzorg. Nadat het bestemmingsplan is vastgesteld door de gemeenteraad, wordt het ter goedkeuring voorgelegd aan Gedeputeerde Staten, zoals ook voor elk ander bestemmingsplan gebeurt. Tussen het tijdstip van aanwijzing en de vaststelling van het bestemmingsplan is een interim-bescherming van kracht. Deze houdt in dat de beslissing over een bouw aanvraag binnen het beschermd gezicht – die door het ontbreken van een beschermend bestemmingsplan niet getoetst kan worden – door Burgemeester en Wethouders moet worden aangehouden. De gevraagde vergunning kan alleen worden verleend wanneer GS daarvoor een ‘verklaring van geen bezwaar’ afgeven. Zij laten zich daarbij adviseren door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg.

BEZWAAR EN BEROEP

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden bezwaar maken tegen het aanwijzingsbesluit. Zij dienen dit te doen binnen een termijn van zes weken na de bekendmaking van het besluit in de Nederlandse Staatscourant. De bezwaren worden behandeld door de Commissie voor de bezwaarschriften van het ministerie van OCW.

Ook tegen een beschermend bestemmingsplan kunnen bezwaren worden ingediend. Dit verloopt op dezelfde wijze als bij andere bestemmingsplannen die op grond van de Wet op de Ruimtelijke Ordening worden opgesteld. Men dient daarbij de verschillende stadia van besluitvorming nauwlettend in het oog te houden. De betreffende gemeente kan hierover de benodigde informatie verschaffen.

De Dorpsstraat in Twisk (foto Meta den Dekker)

TWISK

Het Noord-Hollandse Twisk ligt op een smalle, hooggelegen zandrug, die zich in noordoostelijke richting uitstrekt en wordt omringd door vruchtbare wei- en bouwlanden. De structuur van het dorp wordt bepaald door de lange Dorpsstraat en de diep gelegen Twiskerdijksloot met zijn vele bruggetjes. Aan de slootzijde van deze centrale as ligt een reeks statige, vrijstaande boerderijen, die met de voor-gevel schuin op de as zijn geplaatst. De bloei die de landbouw hier heeft doorge- maakt in de zeventiende en achttiende eeuw en vervolgens in de tweede helft van de negentiende eeuw, valt af te lezen aan de diverse boerderijtypen uit de betreffende perioden die hier worden aangetroffen. De straatzijde van de centrale as is logischerwijs dichter bebouwd en omvat ook kleinere woningen. Een deel van de bebouwing is in de voor Noord-Holland zo typerende houtbouw op- getrokken. Naar aanleiding van de aanwijzing als beschermd dorpsgezicht is in 1974 een bestemmingsplan vastgesteld. De hierin opgenomen voorschriften voor het gebruik van de grond en gebouwen en voor de mogelijkheden tot uitbreiding hebben er toe bijgedragen dat de ontwikkelingen die sindsdien hebben plaatsge- vonden in hoofdlijnen zijn blijven aansluiten op de historische karakteristieken. Omdat details in de vormgeving hier van belang werden geacht voor het historisch karakter, zijn in het bestemmingsplan ook voorschriften opgenomen voor onder andere de hekwerken en het kleurgebruik.

INFORMATIE

Voor informatie en advies over dit onderwerp kunt u contact opnemen met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg: dhr. P.J. Berendse, 030 · 69 83 470, info@monumentenzorg.nl (voorlichting wet- en regelgeving) en dhr. J.P.A.M. Corten, 030 · 69 83 412, j.corten@monumentenzorg.nl (beschermde gezichten)

NUTTIGE ADRESSEN

Commissie Bescherming en Ontwikkeling

Rijksdienst voor de Monumentenzorg
Postbus 1001, 3700 BA Zeist
030 · 69 83 412, fax 030 · 69 16 189

Raad voor Cultuur

Postbus 61243, 2506 AE Den Haag
070 · 31 06 686, fax 070 · 36 14 727
cultuur@cultuur.nl, www.cultuur.nl

Rijksplanologische Commissie

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Postbus 30940, 2500 GX Den Haag
070 · 33 93 121
www.vrom.nl

Rijksplanologische Dienst

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Postbus 30940, 2500 GX Den Haag
070 · 33 93 939
www.vrom.nl

Commissie voor de bezwaarschriften

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag
070 · 41 23 456, fax 070 · 41 23 450
info@minocw.nl, www.minocw.nl

MONUMENTENWET 1988

Artikel 35

1. Gehoord de gemeenteraad, gedeputeerde staten, de Rijksplanologische Commissie en de Raad [voor Cultuur, red.], kunnen Onze Minister en Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer stads- en dorpsgezichten aanwijzen als beschermd stads- of dorpsgezicht en kunnen zij zodanige aanwijzingen intrekken.
2. Onze minister zendt het voorstel tot aanwijzing of intrekking gelijktijdig aan de gemeenteraad, gedeputeerde staten, de Rijksplanologische Commissie en de Raad. De gemeenteraad brengt advies uit via gedeputeerde staten binnen 6 maanden, gedeputeerde staten binnen 9 maanden, de Rijksplanologische Commissie en de Raad binnen 12 maanden na verzending van het voorstel.
3. Onze Minister en Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer beslissen over aanwijzing of intrekking binnen zestien maanden na verzending van het voorstel.
4. De bekendmaking van een besluit tot aanwijzing of tot intrekking daarvan geschiedt door plaatsing in de *Staatscourant*. Van het besluit wordt mededeling gedaan in de daarvoor in aanmerking komende dag- of nieuwsbladen en aan de gemeenteraad, gedeputeerde staten, de Rijksplanologische Commissie en de Raad.

Artikel 36

1. De gemeenteraad stelt ter bescherming van een beschermd stads- of dorpsgezicht een bestemmingsplan vast als bedoeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (*Stb.* 1985, 626). Bij het besluit tot aanwijzing van een beschermd stads- of dorpsgezicht kan hiertoe een termijn worden gesteld.
2. Bij het besluit tot aanwijzing van een beschermd stads- of dorpsgezicht wordt bepaald of en in hoeverre geldende bestemmingsplannen als beschermend plan in de zin van het vorige lid kunnen worden aangemerkt.

Artikel 37

1. In beschermde stads- of dorpsgezichten is het verboden een bouwwerk geheel of gedeeltelijk af te breken zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (sloopvergunning).
2. Geen sloopvergunning is vereist voor het afbreken ingevolge een aanschrijving van burgemeester en wethouders.
3. De artikelen 21 en 22 van de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing zijn van toepassing.